

Kolešovice

Základní charakteristika obce

Počet obyvatel (vždy k 31. 12.) 2011 | 2013 | 2015 | 2017 | 2019: **832 | 826 | 815 | 831 | 809**

www.kolesovice.cz

Obec Kolesovice je další chmelařskou obcí v severozápadní části správního obvodu ORP Rakovník. Obec leží cca 10 km severozápadně od Rakovníka, na konci železniční trati č. 126, která byla až do roku 2006 používána primárně pro přepravu chmele a pro přepravu brigádníků na česání chmele.

Vzhled a postavení obce zásadně ovlivnil vývoj po II. světové válce (osídlování a kolektivizace), neboť Kolesovice, Zderaz a Heřmanov byly pohraničními obcemi Sudet, přičemž sudetští Němci tvořili před válkou převážnou část obyvatelstva ve všech 3 sídlech.

Obec leží v Rakovnické pahorkatině. Celá krajina obce Kolesovice je otevřená, intenzivně zemědělsky obhospodařovaná. Velkou část volné krajiny obce pokrývají chmelnice. Pozemky mají převážně hnědou ornici, místy červenicovou, zčásti písčitou a černou. Krajina není výrazně členitá, podíl lesů je nízký, převládá pěstování zemědělských plodin (chmel, obilniny, luštěniny).

Sídelní struktura obce je tvořena třemi sídly: jádrem sídelní struktury jsou Kolesovice, největší ze tří sídel, kulturní i společenské středisko celé obce. Sídlo Kolesovice dominuje rozsáhlý areál Starého a Nového zámku, s přílehlou zahradou a zámeckým parkem a rybníkem. Zámek je dnes využitý jako domov pro seniory. Zbývá dvě obytná sídla Heřmanov a Zderaz, která leží západně od jádrového sídla Kolesovice, jsou podstatně menší, prakticky bez jakéhokoli vybavení. Pozůstatkem historického státu je prostorově oddělené čistě produkční sídlo Keblany, západně od zástavby Kolesovic.

Pracovní příležitosti v obci jsou malé, a proto většina obyvatel v produktivním věku dojíždí do zaměstnání do okresního města Rakovník.

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1318.

Kolešovice

Hodnoty na území obce

Přírodní a krajinné hodnoty

Památný strom Dub v Kolešovicích
Památný strom Lípa v Kolešovicích
Památné stromy Duby v Kolešovicích
Kolešovický potok, včetně prameniště
Kebelský rybník
Zámecký rybník
Rybník pod základní školou
Chmelnice
Pořízení KPÚ pro k.ú. Kolešovice a Zdraž u Kolešovic

Kulturně historické hodnoty

Starý a Nový zámek (NKP) – Členitý komplex budov vznikl v několika barokních etapách v 17. a 18. stol., tvoří dominantu návsi a je ohrazený zdí s barokními branami. Na zámek navazuje rozsáhlý hospodářský dvůr a park.

Kostel sv. Petra a Pavla (NKP) – Cenný barokní chrámový areál tvoří hodnotnou urbanistickou komponentu spolu s protilehlým zámekem v památkově exponované poloze v historickém jádru obce.

Fara (NKP) – Rozměrná obdélná patrová stavba z konce 18. století s valbovou střechou a s hospodářským dvorem s pilířovou bránou v ohradní zdi, situovaná východně od kostela ve střední části historického jádra obce.

Hasičská zbrojnice se zvoničkou ve Zderaze (NKP) – Drobná stavba ze 20.-30. let 20. století s dvojicí věžiček v průčelí umístěná vedle barokní výklenkové kaple ve středu obce.

Synagoga ve Zderaze (NKP) – Hodnotná pozdně klasicistní budova asi z 60. - 70. let 19. stol. Údaje literatury o vybudování synagogy v 1. polovině 19. stol. a zásadní přestavbě v 80. letech nejsou ze stavby samé prokazatelné. Významná památka zaniklého židovského osídlení regionu.

Socha sv. Václava (NKP) – Barokní kamenná socha na podstavci při cestě v obci. Těleso pilíře je v horní části volutovitě rozšířené, na jeho čelní stěně reliéfní alianční erb. Světec v brnění a kněžským roucho drží štít s orlicí. Pískovcový materiál je značně poškozený korozí.

Socha světce (NKP) – Hodnotná, i když těžce poškozená skulptura pravděpodobně z 2. třetiny 18. stol. tvoří součást někdejšího bohatého slohově jednotného souboru barokních soch v oblasti Kolešovice-Kněževs-Chrástany-Olešná.

Kaple sv. Jana Nepomuckého (NKP) – Pozdně barokní architektonicky členitá kaple zakončená apsidou, situovaná na rozcestí mimo intravilán. V klenutém interiéru kamenná barokní socha světce.

Sloup se sochou sv. Šebestiána (NKP) – Barokní kamenný světecký sloup s datací (1717) stojí u cesty v intravilánu, naproti zámku. Na hranolovém podstavci s kartuší a datací se tyčí sloup s kompozitní hlavicí. Soška světce je uložena na jiném místě.

Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Zderaze (NKP) – Nevelká kaple z první poloviny 19. století v barokních formách s bohatě tvarovaným střešním štítem, zakončená odsazenou apsidou. Interiér klenutý. Uvnitř kamenný socha světce.

Výklenková kaplička ve Zderaze (NKP) – Drobná architektonicky nenáročná výklenková kaplička na návsi je příkladem drobného venkovského sakrálního objektu.

Kaplička v Heřmanově

Kříž u kostela v Kolešovicích – vedle kostelní zdi

Torzo kříže v Kolešovicích, ve směru na Hořesedly – vpravo u silnice do Hořesedel

Kříž v Kolešovicích u silnice na Kněževs – vlevo u silnice do Kněževs

Sloup Panny Marie v Kolešovicích – na prostranství před zámekem

Kaplička v Kolešovicích – východně od obce – za okály

Torzo kříže v Kolešovicích, ve směru na Pšovlky – vpravo u silnice na Pšovlky u rokle

Torzo kříže pod Ptačím vrchem v Kolešovicích

Socha sv. Valburgy v Kolešovicích – ve stráni směrem na Zdraž

Torzo kříže u silnice v Kolešovicích – vpravo podél silnice na Heřmanov

Hřbitovní kostel sv. Apolináře – Hřbitovní kostelík sv. Apolináře byl vystavěn v pseudogotickém stylu spolu se založením nového hřbitova v roce 1873, ještě ve 30. letech 20. století byl využíván jakožto obřadní síň. Dnes slouží jako hřbitovní sklad.

Kolešovice

Prakticky kompletně dochované historické sídlo Heřmanov, ve svém původním rozsahu i s původními stavbami – shluk malých chaloupek (příklad lidové vesnické architektury) ve vazbě na historický statek

Dochovaná urbanistická struktura historického jádra sídla Kolešovice

Unikátně dochované jádro Zderaz, bez jakýchkoli novodobých změn – velkorysé patrové statky a zemědělské usedlosti kolem velkorysé obdélné návsi

Dochované velkorysé patrové statky v neoklasicistním stylu na návsi ve Zderaze (např. č.p. 7,

Rozlehlá areál zámku s hospodářským zázemím, zahradou, parkem a rybníkem (dnes domov pro seniory)

Muzejní železnice Kolešovka (Lužná u Rakovníka – Krupá – Kolešovice). Trať je v provozu pouze v letních měsících jako turistická atrakce.

Zaniklý Schmiedův mlýn – Schmiedův mlýn byl původní barokní vodní mlýn. V roce 1874 byl upraven z vodního na parní. Téměř zanikl po výbuchu dne 16. července 1935.

Civilizační hodnoty

Železniční trať č. 125 Lužná u Rakovníka – Kolešovice, tzv. Kolešovka (od roku 2006 bez pravidelné dopravy)

Železniční zastávka Kolešovice na železniční trati č. 125 (mimo provoz)

Cykloturistická trasa č. 8166

Domov pro seniory (v budově zámku)

Ordinace praktického lékaře pro dospělé

Kulturní dům

Obecní knihovna

Základní škola úplná – kapacita 300 žáků, 175 žáků v roce 2020 (2/3 dojíždka z okolních obcí)

Mateřská škola – kapacita 38 dětí

Hasičská zbrojnice sboru dobrovolných hasičů

Dětské hřiště

Fotbalové hřiště

Tělocvična pro veřejnost v areálu Základní školy Kolešovice

Hřbitov Kolešovice

Hřbitov Zderaz

Pošta

Obchod se smíšeným zbožím JEDNOTA COOP

Obchod se smíšeným zbožím

Turistická ubytovna – 14 lůžek

Rakochmel s.r.o. – rostlinná výroba a pěstování chmele, bez chovu hospodářských zvířat,

Strojírna Kolešovice – kovovýroba

Bram – výroba eurooken

AZ Hromosvody s.r.o. – výškové práce a instalace hromosvodů

Vodovod (realizace 2020)

Kanalizace zakončená na ČOV Kolešovice – kapacita ČOV 1 500 EO (ze sídel Zderaz a Heřmanov svoz odpadních vod na ČOV)

Plynovod v celé obci

Sběrný dvůr

Hlavní požadavky na změny v území (nad rámec územního plánu)

Požadavky na změny v území vyplývající z platných ZÚR Středočeského kraje ve znění Aktualizace č. 1 a č. 2

R02: Dálkovod IKL (přípolož/zkapacitnění v koridoru)

Požadavky na změny v území vyplývající z rozpracované Aktualizace č. 3 ZÚR Středočeského kraje (návrh pro SJ)

E35: dvojitě vedení 400 kV Hradec – Mírovka

E36: dvojitě vedení 400 kV Hradec – Řeporyje

E40: dvojitě vedení 400 kV Hradec – Chrást

Kolešovice

Požadavky na změny v území vyplývající ze strategického plánu rozvoje obce

Obec nemá strategický plán

Záměry z dotazníku obce obec 2020

Připravený projekt na revitalizaci vodního toku, malá vodní nádrž Zderaz u Kolešovic na Kolešovickém potoce

Pozitiva

Negativa

Životní prostředí

Celkově příznivé hodnocení odpadového hospodářství
Celkově příznivé hodnocení stavu ovzduší
Vysoký podíl chmelnic

Nízké zastoupení lokalit se zvýšenou přírodní hodnotou
Nízká lesnatost území, téměř úplná absence lesů
Vysoká míra zornění, vysoký podíl meliorovaných ploch
Území se zřetelným narušením přírodních struktur (KES < 0,3)

Hospodářský rozvoj

Existence zemědělského areálu, zařízení drobné výroby
Nabídka volných pracovních míst
Částečná technická vybavenost – kanalizace s ČOV (s výjimkou sídel Zderaz a Heřmanov), plná plynofikace, vodovod
Dobré napojení obce na silnici I. třídy – I/6
Vodovod

Nízké zastoupení hromadných rekreačních aktivit
Absence kanalizace v sídlech Zderaz a Heřmanov
Existence opuštěných nebo málo využitých ploch typu brownfield
Napojení na železniční dopravu – provoz zrušen
Vyšší nezaměstnanost

Soudržnost společenství obyvatel

Nadstandardní občanská vybavenost – mateřská škola, základní škola, zdravotnické zařízení, pošta, knihovna, kulturní sál, sportovní hřiště, tělocvična, obchody, pohostinství, turistická ubytovna
Kapacitně vyhovující ZŠ a MŠ
Existence urbanistických a architektonické hodnot, muzejní železnice Kolešovka
Dostatek sportovních zařízení
Společenská, sportovní a kulturní zařízení
Sociální služby – Domov Kolešovice
Téměř všechny byty v rodinných domech
Velmi nízké tempo bytové výstavby

Stagnace až mírný pokles počtu obyvatel
Nízký podíl obyvatel se středním a vyšším vzděláním
Starší obyvatelstvo obce
Nízký počet dokončených bytů
Vyjíždka k lékaři do Rakovníka, Kladna a Prahy
Obec není vhodná destinace pro cestovní ruch, rekreaci a turistiku

Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území

Životní prostředí

-

Hospodářský rozvoj

0 (+)

Soudržnost společenství obyvatel

0 (+)

Zařazení obce do kategorie vyváženosti pilířů URÚ

2c

Problémy/závady k řešení v územním plánu

Brownfields výrobní areál Keblany (dnes z velké části pokrývá fotovoltaická elektrárna)

Zemědělský areál umístěný přímo v historickém jádru sídla Kolešovice, naproti zámku

Úplná absence lesů na území obce.

Velmi vysoká míra zornění zemědělské půdy

Extrémně nízká ekologická stabilita území (území se zřetelným narušením přírodních struktur (KES < 0,3))

Kolešovice

Velké množství zaniklých/historických cest ve volné krajině, zejména kolem sídel Zderaz a Heřmanov > snížená prostupnost volné krajiny pro chodce a cyklisty, snížený rekreační potenciál volné krajiny

Kolešovický i Hájevský potok napřímené a silně regulované, břehové porosty omezené pouze na břehovou linii, celé nivy vodních toků rozorané

Kompletně rozorané prameniště a prameny Kolešovického potoka!

Záplavové území Q100 zasahující část zástavby historického jádra sídla Kolešovice

Všechna obytná sídla Kolešovice, Heřmanov i Zderaz po celém svém obvodu obklopené intenzivně oranou krajinou – nevhodný přímý kontakt obytné zástavby a obytných zahrad s oranými poli

Obec zcela bez základního veřejného občanského vybavení

Zástavba obce je ohrožen bleskovými povodněmi

znečištěný vodní tok odpadními vodami z domácností nepřípojenými na splaškovou kanalizaci

zařízení s nebezpečnými látkami – Shromažďovací místo odpadů Kolešovice (sběrný dvůr)

staré ekologické zátěže – bývalá skládka pod Zámeckým rybníkem

V těchto obytných sídlech nesplněna pěší docházka požární zbrojnice SDH 1 000 m: Heřmanov, Zderaz

Většina obytného území jádrového sídla Kolešovice leží mimo pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Úplná absence dětského hřiště v sídlech Heřmanov a Zderaz – nesplněna pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Jižní a východní část obytného území jádrového sídla Kolešovice leží mimo pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Absence hřiště pro mladší školní děti na území obytných sídel Heřmanov a Zderaz – nesplněn standard pěší dostupnosti hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Absence hřiště pro mládež a dospělé na území obytných sídel Zderaz a Heřmanov – nesplněn standard pěší dostupnosti hřiště pro mládež a dospělé 1 000 m od obytných domů

Jižní část jádrového sídla Kolešovice leží mimo pěší docházku zastávek VHD

Nesplněn standard dostupnosti veřejné parkové zeleně (přítomnost v každém obytném sídle) – absence veřejné parkové zeleně v obytném sídle Heřmanov